

Novinky ze světa udržitelnosti

Zkoumání plýtvání potravinami se rozšiřuje i na další města ČR

Tým z PEF MENDELU se už víc než sedm let věnuje tomu, proč a jak v domácnostech plýtváme jídlem. V rámci projektu Prague Food Waste výzkumnice zkoumaly složení odpadu v různých pražských čtvrtích a zjistily, že lidé často výrazně podceňují, kolik jídla opravdu končí v koši.

Na osobu je to v průměru 26 kilogramů ročně, nejčastěji ovoce, zelenina a pečivo. Významnou roli hraje styl bydlení i výše příjmu. Nejvíce se plýtvá v luxusních čtvrtích, nejméně v těch vyloučených nebo na sídlištích.

Výzkum přinesl i praktický výstup. Vznikl manuál pro města s návodem, jak mluvit s různými skupinami obyvatel o tom, jak šetřit jídlem. Zároveň připomíná, že ne každý plýtvá ze stejného důvodu a že na různé lidi fungují různé způsoby komunikace.

Letní škola ZF MENDELU: Udržitelné zahradnictví v praxi

Letní škola Erasmus BIP s názvem Udržitelné zahradnictví 21. století přivítala studenty z celé Evropy a propojila teorii s praxí.

Účastníci zkoumali hydroponii, vinařský odpad i obnovitelné zdroje, navštívili firmy Sonnentor a Vitrotree a nahlédli do zákulisí šetrných technologií v zahradnictví. Nechyběly ani workshopy v laboratořích nebo komentovaná prohlídka Lednického parku se zaměřením na krajinářské dědictví.

Česko mezi TOP 10 v plnění Cílů udržitelného rozvoje OSN

Česko se podle SDG Indexu 2025 zařadilo mezi deset nejlépe hodnocených zemí světa, co se týče naplňování Cílů udržitelného rozvoje (SDGs). V letošním žebříčku 167 států jsme obsadili 10. místo.

Zpráva oceňuje náš pokrok v oblasti čisté energie, dostupnosti pitné vody, vzdělávání, infrastruktury i sociální spravedlnosti. Dobře si vedeme i v naplňování cílů zaměřených na boj proti chudobě a podporu míru. Celkově Česko dosáhlo skóre 81,9 bodu ze 100.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT REPORT 2025

Financing Sustainable Development
to 2030 and Mid-Century
Includes the SDG Index and Dashboards

Zároveň se ale ukazuje, že některé výzvy přetrvávají. Změna klimatu, udržitelná spotřeba a výroba nebo zajištění potravinové bezpečnosti zůstávají oblastmi, kde se nedaří dosahovat pokroku. Rozdíl mezi tím, co zvládáme, a tím, kde stagnujeme, je důležitý nejen z hlediska mezinárodního srovnání, ale i pro plánování konkrétních kroků u nás doma.

Výsledky vycházejí ze zprávy Sustainable Development Report 2025, kterou každoročně připravuje tým mezinárodních odborníků v rámci sítě UN Sustainable Development Solutions Network.

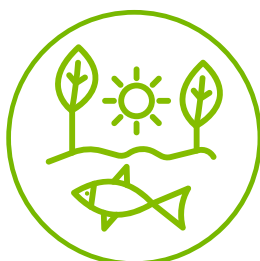

CHKO Soutok

Od 1. července 2025 platí vyhlášení Chráněné krajinné oblasti Soutok, která zahrnuje území soutoku řek Moravy a Dyje. Tato oblast, známá jako „moravská Amazonie“, se stává 27. CHKO v Česku. I když rozlohou patří spíše k menším (125 km²), svou přírodní hodnotou patří k nejcenějším – nejen u nás, ale i v evropském měřítku. Najdeme zde vzácné druhy, jako je čáp černý, orel královský nebo čolek dunajský, a klíčové mokřady a lužní lesy s významnou schopností zadržovat vodu v krajině.

V sobotu 21. června se při příležitosti Dne CHKO Soutok uskutečnilo slavnostní odhalení pamětní desky a prvního hraničníku. Součástí akce bylo i vyhlášení výtvarné soutěže pro děti a studenty z Břeclavska a Hodonínska na návrh loga nové CHKO. Sešlo se na 170 návrhů, ve kterých se opakovaly motivy soutoku řek ve tvaru písmene Y, rozložené duby s čápy i typické druhy rostlin a zvířat.

Založení CHKO Soutok je důležitým krokem k ochraně biologické rozmanitosti, přírodních procesů i udržitelnému rozvoji krajiny. Úspěch této iniciativy bude záviset na dialogu mezi ochranou přírody a místními komunitami, které v této krajině žijí a hospodaří. Soutok tak může být příkladem toho, jak lze skloubit péči o přírodu s odpovědným přístupem k využívání krajiny.

Poslední Silvestr s ohlušující pyrotechnikou?

Zákon míří do finále

Česko se připravuje na zásadní změnu v pravidlech pro používání zábavní pyrotechniky. Novela zákona, která míří do závěrečného čtení v Poslanecké sněmovně, si klade za cíl omezit hlučné a nebezpečné prvky pyrotechniky v blízkosti citlivých míst. Pokud projde i Senátem, mohl by být Silvestr 2025 tím posledním, kdy bude možné odpalovat silné ohňostroje téměř bez omezení.

Nově se má zakázat používání pyrotechniky kategorií F2 (např. petardy, římské svíce), F3 (baterie ohňostrojů) a T1 (scénické efekty) v ochranném pásmu 250 metrů od nemocnic, domovů seniorů, útulků, zoologických zahrad nebo chovů zvířat. Důvodem je ochrana zdraví lidí i zvířat před stresem, hlukem a nebezpečnými úrazy, které každoročně Silvestr a Nový rok doprovázejí. Výrazné výkyvy v koncentraci prachových částic během oslav také ukazují na negativní dopad pyrotechniky na kvalitu ovzduší.

Součástí novely je i zpřísnění pravidel prodeje. Pyrotechniku F2 a F3 bude možné koupit pouze v kamenných prodejnách, kde bude nutné ověřit věk kupujícího. U silnějších výrobků kategorie F3 bude navíc vyžadována odborná způsobilost – tedy osvědčení vydané Českým báňským úřadem. Prodej přes internet bude možný jen s osobním výdejem ve specializovaných provozovnách. Změna se inspirovala praxí ze sousedních zemí – například v Německu nebo Rakousku už je používání zábavní pyrotechniky přísně regulováno. Novela zároveň posiluje pravomoci obcí: ty budou moci upravit nebo zakázat pyrotechniku i na dalších místech podle místních potřeb.

Nové zákonné opatření tak není jen reakcí na opakované stížnosti veřejnosti, ale také výrazem snahy o udržitelnější a bezpečnější prostředí. Pokud vše půjde podle plánu, od roku 2025 se můžeme těšit na klidnější oslavy a méně stresu pro zvířata, citlivé skupiny obyvatel i přírodu samotnou.

Ve Dvorcích vzniká unikátní recyklační zařízení

Na Bruntálsku se chystá spuštění první komerční linky na termochemickou recyklaci plastů v Česku. Vyvíjí ji česká společnost Green Future a podle všeho jde o opravdu průlomovou technologii. Umí z plastů, které běžně končí na skládce, vyrobit surovinu pro nové plasty.

Zařízení už funguje v režimu vědeckého provozu, komerční start ale ještě čeká na poslední povolení. Navštívil ho i prezident Petr Pavel, který ocenil inovativní přístup firmy a připomněl, že by Česko mělo podporovat podobné projekty. Zároveň upozornil, že zbytečná administrativa brzdí rychlejší vývoj udržitelných technologií.

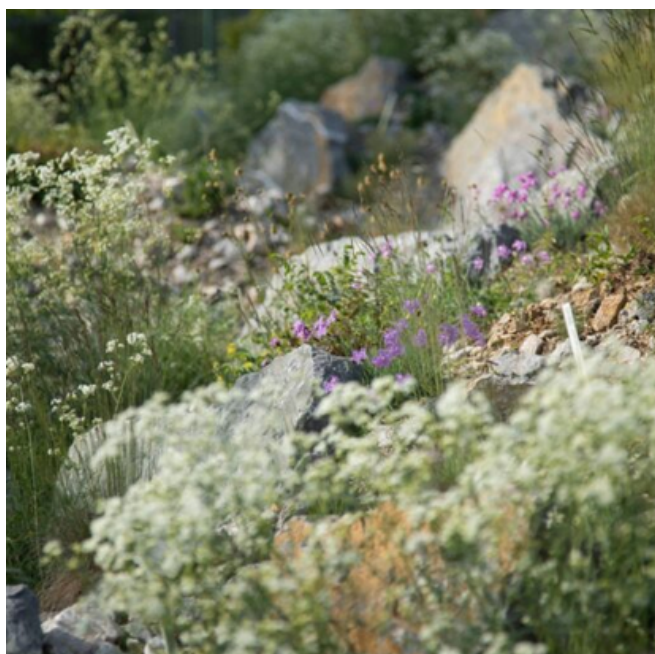
Základem procesu je česká pyrolýzní jednotka, která plast rozkládá při vysokých teplotách. Výsledkem je recyklovaný olej, plyn a uhlíkatý zbytek, který se dá využít třeba ve stavebnictví. Celý proces je uzavřený a bez škodlivých emisí. Denně zvládne až 17 tun plastů a poradí si i se směsnými a špinavými druhy, které běžná recyklace neumí zpracovat. Podle zakladatele Michala Pivrnce je cílem změnit pohled na plasty jako na neřešitelný problém. Ukazuje, že i z odpadu se dá udělat něco, co má smysl. A to je přesně ten přístup, který udržitelnost potřebuje.

Archa Bohemica

Botanická zahrada v Praze otevřela novou expozici s názvem Archa Bohemica. Návštěvníci v ní najdou vzácné a ohrožené rostliny, které se vyskytují nebo v minulosti vyskytovaly na území České republiky. Jde o opravdu pestrou sbírku přírodních stanovišť, jako jsou mokřady, slániska nebo stráně s opukovým podkladem.

Zahrada se tímto projektem snaží upozornit na druhy, které z české přírody postupně mizí. Některé rostliny už v přírodě vůbec nerostou, a právě pro ně se nová expozice stává pomyslnou archou. Symbolickou připomínkou vyhynulých druhů je malá dřevěná zvonička přímo mezi výsadbami.

Za expozicí stojí tým odborníků z botanické zahrady. Rostliny zde nejsou jen pro parádu, ale tvoří záložní populaci pro případ, že by jejich původní výskyt zanikl. Některé druhy už se dokonce podařilo úspěšně vrátit zpět do přírody.

Otevření expozice podpořil i Magistrát hlavního města Prahy a několik ambasadorů. Zahrada také připravila komentované prohlídky pro veřejnost, aby lidem představila, proč je ochrana rostlin důležitá a co všechno pro ni můžeme dělat.

Archa Bohemica tak není jen krásné místo k návštěvě, ale i důležitý krok k ochraně naší přírody.

ESRS budou jednodušší, EFRAG získal čas navíc

Evropská komise prodloužila termín pro předložení návrhu k revizi Evropských standardů pro podávání zpráv o udržitelnosti (ESRS). Skupina EFRAG, která má za úkol přípravu revize, dostala místo října více času (do konce listopadu).

EFRAG už dříve upozornil, že původně nastavený harmonogram je příliš napjatý a mohl by ohrozit kvalitu práce. Díky prodloužení bude možné uspořádat delší veřejnou konzultaci, a to v délce 60 dnů.

Úprava ESRS je součástí tzv. balíčku Omnibus I. Jeho cílem je snížit administrativní zátěž firem, které mají podle směrnice CSRD vykazovat data o udržitelnosti. EFRAG chce snížit povinně vykazovaná data o polovinu.

Evropská komise zároveň EFRAGu doporučila:

- nezavádět žádné nové povinné požadavky,
- nepřevádět dobrovolné ukazatele na povinné,
- zaměřit se na skutečně důležitá témata,
- a zajistit kompatibilitu s globálními standardy ISSB, pokud to nebude překážkou zjednodušení.

EFRAG tak získal nejen více času, ale i prostor pro kvalitnější konzultaci a technickou přípravu. Nové standardy mají být přehlednější, kratší a lépe použitelné v praxi.

Mini seriál 2 minuty o klimatu

Dopady změny klimatu se dotýkají každodenního života obyvatel České republiky

Sucho
Zelené střechy
Lokální potraviny
a mnoho dalších...

Akce

13.-20. 7. Mendel festival

18. 7. Noční prohlídka kláštera Rosa Coeli

31. 7. Historické a současné odrůdy rodu Tagetes

11. 8. Prázdninová mezigenerační univerzita

21.-26. 8. Země živitelka

10. 9. Konference Inovace a inspirace ve vzdělávání

